

ΙΟΥΛΙΟΣ ΠΕΝΑΡ

ΕΤΑ πεντάμηνον ὁδυνή-
ραν νόσον ἐξ ἀρτηριοσκλη-
ρώσεως ἀπέθικεν ἐν Παρι-
σίῳ ὁ Ἰούλιος Πενάρ, εἰς
ἀπὸ τούς ὀλίγους slyli-
stes τῆς Γαλλικῆς φιλο-
λογίας, θεωρούμενος ὡς

διδάσκαλος ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ μετὰ τοῦ Ἀν-
τόλ Φράνς, τοῦ Μπαρρές καὶ τοῦ Μωρεάς.

Ὡς συγγραφεὺς, ὁ Πενάρ εἶχεν ἰδίαν ἀτομικό-
τητα. Δὲν ἐμιμήθη ἄλλους, δὲν ἠκολούθησε συρ-
μούς, δὲν ἀπέβλεψεν εἰς τὴν βιομηχανίαν ἢ τὸ
κέρδος. Ἦτο καλλιτέχνης τοῦ λόγου. Τὸ ὄφος
τοῦ ζωηρόν, σύντομον, διευγές, εὐλύγιστον, βοη-
θούμενον πάντοτε ἀπὸ ὀξείων παρατηρητικότητα.
Ἐδίδεν ὠραίως εἰκόνας, ὡς ἐὰν ἦτο ζωγράφος.
Τίποτε δὲν ἤμπορούσε νὰ προσθήσῃ τις ἢ νὰ ἀφαι-
ρέσῃ εἰς ὅσα ἔγραφε. Καὶ τοῦτο εἶνε ὁ μεγαλειέτε-
ρος ἐπικίνος δι' ἓνα συγγραφέα.

Ἐγεννήθη εἰς τὸ Σαλὸν πρὸ τεσσαράκοντα ἔξ
ἔτων. Ἀλλ' εἶχε τόσον πολὺ ὑποφέρει εἰς τὴν
νεότητά του, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε
νέος. Ἡ πικρία ἦτο ἀποτετυπωμένη ἐπὶ τῶν
χειλέων του. Προσηλῶντο εἰς τὴν φύσιν τόσον
πολὺ οἱ ὀφθαλμοὶ του, ὥστε ἀπεροητεύοντο βλε-
ποντες τοὺς ἀνθρώπους.

Νέος, ὑπηρετήσεν ὡς ὑπάλληλος εἰς τινὰ ἀπο-
θήκην ἐμπορευμάτων. Λέγεται ὅτι ἔγραψε τοὺς
πρώτους στίχους του πωλῶν ἀνθηρακας.

Ἀφοῦ ἔδημοσίευσεν ἱκανὰ ἔργα, ἐξέδωκε καὶ τὸ
ἀριστοῦργημά του, μονόπρακτον δραματίον, τὴν
«Κοκκινότριχα», ἥτις παρεστάθη ἐπιτυχῶς καὶ
πρὸ ἡμῶν, εὗρε δ' εὐκαιρίαν δι' αὐτοῦ νὰ ἀνα-
δειχθῇ ἐξόχως ἢ κ. Κυβέλη Ἀδριανοῦ.

Ἐγραψε καὶ τινὰς κωμωδίας, τὴν «Εὐχαρί-
στησιν τοῦ χωρισμοῦ», τὸν «κ. Βερνέ», «Τὸ
σηπτικὸν ψωμί» καὶ ἐσχάτως ἦρε νέαν ἐπιτυχίαν
μετὰ τὴν «Θρησκόληπτον». Τὰ θεατρικὰ ἔργα τοῦ
Πενάρ δὲν εἶνε κυρίως, οὔτε καθαρῶς δραματικὰ,
οὔτε ἀποκλειστικῶς κωμικὰ. Ὁ γέλως καὶ ἡ
βαθυτέρα συγκίνησις ἐνυλάσσονται ἐν τῇ ἐξελί-
ξει τοῦ μύθου, ἡ δὲ πλοκὴ οὐδέποτε εἶνε βεβι-
αμένη, ἀλλὰ φυσικὴ καὶ ἀπλή.

Ἐκτὸς τῶν θεατρικῶν ἔργων, ὁ Πενάρ ἔγραψε
διηγήματα, πεζὰ ποιήματα, μύθους καὶ ποιή-
σεις. Εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα ἀναδεικνύται φυσιο-
λάτρης. Τὰ ὠραιότερα ἐκ τούτων εἶνε αἱ «Φυσικαὶ
ἱστορίαι», τὰ «Βουκολικά», οἱ «Φίλιπποι», τὸ
«Κυνήγι».

Διὰ τὸν ἥμισυ φιλόδοξον καὶ ἐλάχιστον αὐτο-

φημιστὴν Πενάρ δικαίως ἐλέχθη ὅτι γραφῶν δὲν
εἶχεν ἀνάγκην αὐτοκινήτου, οὔτε προσέβλεπε μετὰ
τὴν ἐκτοστὴν παράστασιν τὴν Ἀκاذημίαν.

Πρὸ δύο ἔτων, μετὰ τὴν εἰσοδὸν του εἰς τὴν
Ἀκاذημίαν τῶν ἀδελφῶν Γκονκούρ (1907), ἔδη-
μοσίευσεν τὴν «Ραγκότ» καὶ τὸ τελευταῖον φθι-
νόπωρον παρεστάθη εἰς τὸ Odeon ἡ «Θρησκό-
ληπτος», ἐν ᾗ ὡμολόγει ὁ μέγας αὐτὸς σιωπηλὸς
τὴν ὁδύνην του, δίδων οὕτω εἰς τὴν δημοσιότη-
τα οἶονε τὴν διαθήκην του.

Ὁ Πενάρ—κατὰ τὸν βιογράφων του Ζινιού—
ἦτο τὸ τελειότερον πρότυπον τοῦ ἀνθρώπου τῶν
γραμμάτων, τὸ ὅποιον δυνάμεθα νὰ θυμιάσωμεν
ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλφρέδου δὲ Βινύ. Ἡ ζωὴ
τοῦ ἦτο πρότυπον χρηστότητος· τὴν εἶχε ρυθμι-
σει μετ' αὐστηρᾶς ἀποφασιστικότητος. Ἀπὸ τῶν
πρώτων ἀπαρχῶν του, ἦτο ὡς ὁ ἀμπελουργὸς ἐν
τῇ ἀμπέλῳ του, ἀπέχων τόσον ἀπὸ τῆς ἐπί-
σημον ἀπάθειαν τῶν ἀπομάχων τοῦ Περικλέους,
ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν πολεμικωτάτην ὁρμὴν τῶν ἱπ-
ποτῶν τοῦ συμβολισμοῦ. Κατεφρόνιεν τοὺς πη-
λικοὺς θύλους καὶ ἐδίσταζε νὰ ἐκφράσῃ τ' ἀτο-
μικὰ του αἰσθήματα. Περίστατο εἰς τὴν ζωὴν.
Παρετῆρει. Μικρόθεν ἠδύνάτο τις νὰ τὸν ἐκλά-
θῃ ὡς στυλωμένον ἐν τῷ κλασικῷ ἀγρῷ δικῆν φο-
βήτρου τῶν νεκρῶν λαλῶν, οἱ ὅποιοι θεωροῦσιν
ἐκυτοὺς συνετοὺς, εὐθὺς ὡς ἀπατηθῶσιν ἀπὸ τὴν
ἐρωμένην των. Ἐγγύτερον, ἀντελκμαθάνετο τις
ὅτι οἱ πόδες του, ἦσαν ἐμπεπηγμένοι εἰς τὸ ἔ-
δαφος ὅμοιοι μὲ τὰς ρίζας τῶν ὑψηλῶν δένδρων,
τὰ ὅποια ἦσαν «ἡ ἀληθινή του οἰκογένεια», τὰ
ὅποια τοῦ εἶχαν ἐνδείξει τί πρέπει κανεὶς νὰ
ἡξέσῃ.

Ἐξέσῃ ἤδη νὰ παρατηρῶ τὰ σύννεφα τοῦ
περνοῦν. — Ἐξέσῃ ἐπίσης νὰ μένω ἀκίνητος.
— Καὶ ἡξέσῃ σχεδὸν νὰ σιωπῶ.

Ὅλη ἡ τέχνη του εὔρηται εἰς τὰς ὀλίγας αὐ-
τὰς γραμμάς. Ἦτο ποιητὴς, ἀλλ' «ἡξέσῃ σχε-
δὸν νὰ σιωπῇ».

Πρὶν ἀσθενήσῃ, εἶχεν ὑποσχθῇ νὰ κάμῃ ἔξ
δικλιέξαις περὶ τοῦ Ρεαλιστικοῦ θεάτρου. Ἀλλ'
ἐκτοτε δὲν ἐξῆλθε τοῦ οἴκου του. Κατὰ τὸ διὰ-
στημα τῆς ἀσθενείας του ἐκάλει τοὺς φίλους του
δι' ἐπιστολῶν. Αἱ ἐπισκέψεις τὸν ἀνεκούφιζον,
ὅταν ὅμως αὐταὶ ἔλειπον, ἠτένιζε μετὰ σιωπηλῆς
καρτερίας τὸν θάνατον. Ἐν τῇ σιγῇ ἐκείνῃ ὑπῆρχε
τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς του.

Ὅταν ἡ σκιὰ τοῦ θανάτου ἠπλώθη ἐπὶ τοῦ
μεγάλου καμπύλου μετώπου του, ἀπεκοιμήθη
οἶονε ἐν ῥέμβῃ, ἀπαριθμῶν τὰς εἰκόνας, ἃς ἐν
τῇ ζωῇ περιέγραψε μὲ τόσην θελατικότητά.